

SEPPO SAARI

Kirjastosta ja renessanssimusiikin arkistosta amerikkalaisessa musiikkikorkeakoulussa: University of Illinois — School of Music

Saari, Seppo, Kirjastoista ja renessanssimusiikin arkistosta amerikkalaisessa musiikkikorkeakoulussa: University of Illinois — School of Music [Notes on the Music library and the Archive of Renaissance Music of the University of Illinois, School of Music]. — Kirjastotiede ja informatiikka 5 (1): 19—24, 1986.

The article contains a brief presentation of the Music Library and the Archive of Renaissance Music of the University of Illinois, Urbana-Champaign, and a discussion of the development and present state of studies in Renaissance music.

Address: Välitie 12 as. 7, SF-67100 Kokkola, Finland.

Taustaksi

University of Illinois sijaitsee osaksi Chicagossa (mm. lääketieteellinen tiedekunta), mutta sen pääosa toimii Urbana-Champaign -nimisessä kaksoiskaupungissa n. 200 km Chicagosta etelään. Campuksen merkitys ympäristölleen korostuu, kun tähän n. 100 000 asukkaan yhteisöön aitoamerikkalaiseen tapaan sulloutuu lisäksi 35 000 opiskelijaa. Suomessa tällainen hajasijoitus toteutetaan useimmiten niin, että viimeinen nolla jätetään pois ja syntyy rampautunut korkeakouluyksikkö, joka lisäksi kärsii kroonisesta resurssipulasta.

Yksi Illinoisin yliopiston osastoista on School

of Music, jossa opiskelee noin 850 opiskelijaa. Lukuvuoden 1981—82 tilastot kertovat, että graduate-opiskelijoita, ts. Bachelor-tutkinnon suorittaneita oli n. 300, joista tohtoriohjelmassa 99, sekä n. 450 undergraduate-opiskelijaa. Tutkintoja suoritettiin eri opintolinjoilla lukuvuonna 1981—82 taulukon no 1 osoittama määrä.

Kokopäiväisiä opettajia oli 94, opetus- ja tutkimusassistentteja 122. On syytä kiinnittää huomiota assistenttien suureen määrään. Assistentuurit ovat tapa palkita erinomaisesti menestyviä opiskelijoita polun loppuvaiheessa (Master- ja Doctor -tasot). Assistentuurit ovat $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{2}{3}$ tai $\frac{3}{4}$ -aikaisia ja niihin liittyy aina vapautus

Taulukko 1. School of Music, University of Illinois, — suoritettut tutkinnot lukuvuonna 1981—1982.

Opintolinja	Opiskelijain kokonaismäärä	Master of Music -tutkinnot	Doctor of Music -tutkinnot
Esittävä taide	118	41	5
Musiikkitiede	29	1	2
Musiikkikasvatus	74	53	9
Muut (mm. sävellys)	76	16	6
Yhteensä	297	111	22

lukukausimaksusta sekä stipendi työmäärän mukaan. Esim. lukuvuonna 1981—82 1/3-aikaisuus merkitsi rahassa US \$ 3.000,—/lukuvuosi.¹

Lyhyesti hallinnosta ja rahoituksesta

Amerikkalaisten yliopistojen — myös ns. valtionyliopistojen, johon ryhmään Illinoisin yliopistokin kuuluu — hallintoa leimaa tehokkuus ja sujuvuus. Tietokoneen käyttö on paitsi hallinnossa, myös opetuksessa kaiken kaikkiaan huomattavasti yleisempää kuin meillä. Hallintoorganisaatio toimii kuin paraskin palvelulaitos. Yrittäjäpiireissä on usein havaittu, että amerikkalaisyrityksen tuotto on selvästi vastaavaa eurooppalaista yritystä edellä. Eräät asiantuntijat ovat sanoneet tämän olevan heijastusta hallinnollisesta etevämyydestä (esim. Laaksonen 1968).

Osaksi on kysymys asenne-eroista. Yliopistoa johdetaan ja yliopisto itse eräillä alueilla suhtautuu ympäristöönsä kuten yritys. Opetushenkilöstön ja oppilasaineksen rekrytoinnissa tämä näkyy selvästi — myös lukukausimaksuissa. Kun laitoksella on pätevä henkilökunta, se osaltaan houkuttelee korkeatasoista opiskelija-ainesta yliopistoon, mikä puolestaan tuo yliopistolle mainetta ja helpottaa rahoituspulmien ratkaisua ja se taas saa huippuluokan tiedemiehet ja -naiset kiinnostumaan yliopistosta työpaikkana. Väljästi ymmärrettynä tietynlainen »businessminded» ajattelu hyväksytään myös yliopistoissa (Keller 1984, s. 147). Tätä voinee nimittää myös tulosvastuun erääksi sovellutukseksi.

Muidenkin tahojen kuin osavaltion tai liittovaltion osoittama taloudellinen apu otetaan vastaan pienemmin mutiinin kuin esim. Suomessa.

¹ Numerotiedot perustuvat School of Musicissa keväällä 1982 tekemiini haastatteluihin. Tietoja antoivat prof. Robert Bays (School of Musicin johtaja) ja prof. Tom Ward (opintojen koordinoija).

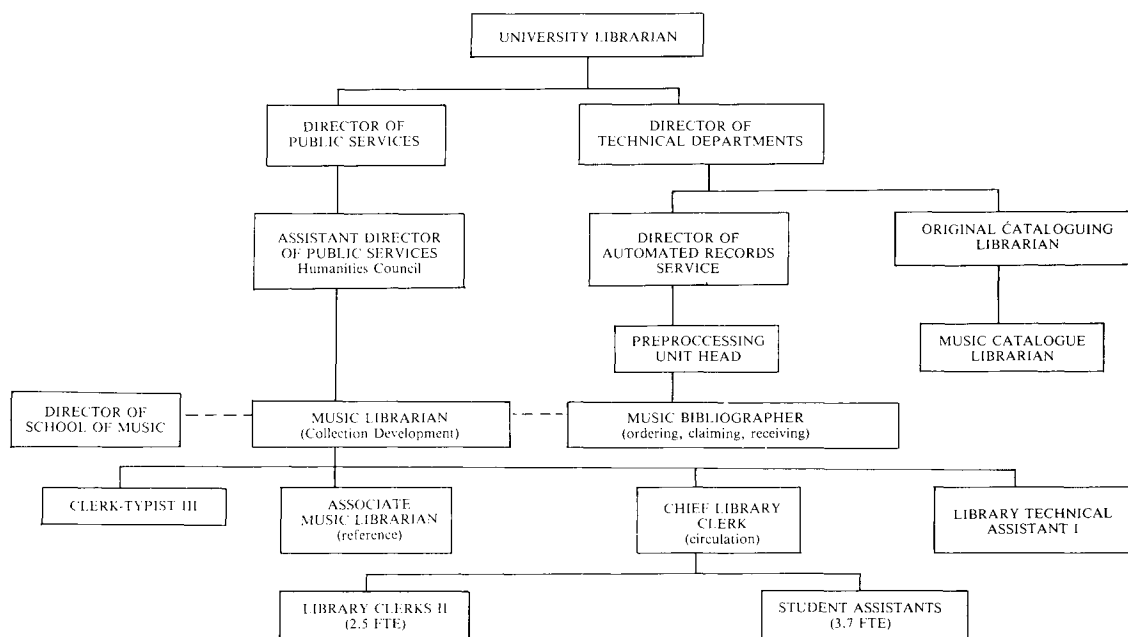
Yhdysvalloissa sponsorointi osataan nähdä myös tapahtuvaksi niin, ettei vääränlaista »kiitollisuuden velkaa» tarvitse tuntea: ns. rötöstely ei ole automaattinen seuraus sponsoroinnista. Vaikka meillä onkin viime vuosina monesti uutisoitu U.S.A:n korkeakoulujen valtionapujen supistuksista, resursseja kuitenkin riittää suomalaisen silmin vielä melkoisesti. Niukkuus siellä merkitsee eri asiaa kuin niukkuus täällä. Tämän voinee todeta seuraavasta musiikkikirjaston esittelystäkin (McClellan, 1981).

Musiikkikirjasto

Illinoisin yliopistolla on tarjottavanaan yli 6 miljoonan niteen pääkirjasto. Lisäksi mikrokortteina, -filmeinä, videonauhoina, kuultokuvina jne., on yli 4 miljoonaa teosta. Kirjastoa hallitaan ja sitä voi käyttää tietokoneen avulla. Eri puolilla korkeakoulua on lukuisia päätteitä tätä varten. Kirjaston käyttäjän kannalta päätteen käyttö on äärettömän yksinkertaista. Päätteen yhteydessä olevat lyhyet ohjeet auttavat hallitsemaan laitetta jo muutaman minuutin harjoittelun jälkeen. Lisäksi kirjasto järjestää lukukausien alussa tutustumiskierroksia ja demonstroi päätteen käyttöä näissä yhteyksissä. Selvää on, että perinteinen kortisto on edelleen käytössä. Kaikkia toimintoja ei voine tietokoneelle siirtääkään (mm. erikoismateriaalit).

School of Musicilla on oma kirjastonsa 1970-luvun alkupuolella valmistuneissa tiloissa ns. Music Buildingin yhteydessä. Lisäksi musiikkiin liittyvää materiaalia on vielä luetteloimatta erillisissä varastotiloissa. Musiikkikirjasto on avoin, mutta se palvelee erityisesti kuitenkin musiikinopiskelijoita. Henkilöllisyyskorttia (valokuvalla varustettu) kysytään aina lainauksen yhteydessä ja lainaukset rekisteröidään ATK:n avulla. Siten myös myöhästyneiden kirjojen karhuaminen tapahtuu automaattisesti.

Kuvio 1. University of Illinois at Urbana-Champaign: Kirjastohallinnon organisaatiokaavio

McClellanin (1981) mukaan musiikkikirjaston tiloissa on

- Luetteloituna noin
  - 150 000 kirjaa ja nuottia
  - 35 000 äänitettä
  - 9 000 mikrofilmiä
  - 1 200 musiikin aikakausjulkaisua ja vuosikirjaa
- Saatavilla on lisäksi n. 34 500 kpl muuta em. ryhmiin kuuluvaa materiaalia
- Luetteloimatonta aineistoa, lähinnä yksittäisiä nuotteja on noin 600 000 kpl
- Lisäksi kirjastossa on teoskohtaisesti:
  - 131 000 kuoromateriaalia
  - 29 000 orkesterimateriaalia
  - 4 500 puhallinyhtymämateriaalia
  - 4 000 tanssiorkesterimateriaalia
  - 37 000 orkesterisovitusta eri kokoonpanoille jne.
 (McClellan 1981, s. 2—3).

Lukusalipaikkoja, kuuntelulaitteita ja kuunteluhuoneita on runsaasti.

Kuviossa 1 on esitetty musiikkikirjaston hallinnolliset suhteet yliopiston kokonaiskirjastojärjestelmässä.

Musiikinopiskelija ja -tutkija viihtyy näissä

olosuhteissa hyvin etenkin, kun vielä mainitaan, että harjoitusluokkia on satakunta, joista n. 50:ssä on flyygeli, muissa piano. Yliopistoon liittyy lisäksi *Krannert Center for the Performing Arts*, jossa on yli 2 000 hengen konserttisali, n. 700 hengen teatteri, oopperateatteri n. 900 hengelle sekä pieni näyttämö ja kaikki tarvittavat apu- ja harjoitustilat TV-studio mukaan lukien.

Renessanssimusiikin arkiston synty ja kehitys²

Arkistoidean kehittäminen alkoi Princetonin yliopistossa jo 1950-luvulla, jolloin Charles Hamm ja Herbert Kellman valmistelivat siellä Master's Thesis-tään renessanssimusiikin käsikirjoituslähteistä (=KKL). Heidän työskentelynsä koostui seminaareista ja itsenäisestä tutkimustyöstä. Molemmilla oli suurena haittana kunnollisen käsikirjoitusarkiston puute. Niinpä Hamm ja Kellman päättivät keskenään palata asiaan tuonnempana ja yrittää kehittää renessanssimusiikin KKL-arkistoa heti, kun tilaisuus koittaa.

² Luku perustuu prof. Herbert Kellmanin kanssa käymiini keskusteluihin sekä seminaarimuistiinpanoihini vuodelta 1982; University of Illinois at Urbana-Champaign, U.S.A. Ks. myös Hamm ja Kellman, 1969.

Kirjallisuuslähteet ja bibliografiset välineet varsinaisista KKL:stä puhumattakaan olivat melko puutteellisia ja hajallaan eri puolilla. Tietoja piti kaivella sieltä täältä. Olemassa olevasta materiaalista ei kenelläkään ollut selkeätä yleiskuvaa. Sanalla sanoen, ei ollut tietoa siitä, mitä käsikirjoituksia tunnettiin kaiken kaikkiaan, mitä ne sisälsivät ja missä ne sijaitsivat vanhalla ja uudella mantereella. Työ piti siis aloittaa kutaquinkin alusta.

Charles Hamm tuli Illinoisin yliopistoon v. 1963, Herbert Kellman puolestaan v. 1966, molemmat professoreiksi musiikkitieteen osastolle (School of Music). Tehtiin työohjelma ja työnjako:

- kumpikin teki aluksi omat kortistonsa olemassa olevasta materiaalista
- tehtiin kortisto ns. kriittisestä materiaalista, myös editioista
- tiedostot tunnetuista KKL:stä
- Hammilla oli materiaalia 1400-luvulta, mm. Dufay'sta (ks. Hamm, 1960, 1962)
- Kellmanilla lähinnä 1500-luvulta, mm. Josquin des Prez'stä
- Suurena apuna oli 1960-luvun uusi tutkimusaalto: D'Acconi tutki Firenzen renessanssimusiikin lähteitä, Lockwood Ferrassa, Noble ja Sherr Roomassa, Wright Cambrai'ssa, Perkins Pariisissa ja Tours'issa, ja Kellman itse mm. Condé'ssa.

Professorien assistentit summasivat tietoja julkaistuista artikkeleista tiiviiseen muotoon. 1960-luvun lopulla päätettiin kutsua koolle muidenkin laitosten ja yliopistojen asiantuntijoita. Vuosina 1969—70 nämä spesialistit kokoontuivat melko tiiviisti. Muodostettiin työryhmä, joka edelleenkin tuottaa materiaalia renessanssarkistolle. Työryhmään kuuluivat alkuvaiheessa Hammin ja Kellmanin lisäksi mm. Leeman Perkins (Columbia University), Anthony Hughes (Toronto University), Lewis Lockwood (Harvard University), Robert Snow (University of Texas/Austin), Tom Ward (University of Illinois at Urbana-Champaign) ja Joshua Rifkin. Ryhmän jäsenet anoivat ja saivat mm. matka-apurahoja lähdetutkimuksia varten: Mentiin primäärilähteille Eurooppaan.

Kun tietoja oli kerätty suhteellisen paljon, mukaan kuvaan tuli uusi suunnitelma. Päätettiin ryhtyä systemaattiseen julkaisutoimintaan. Tämä oli tietysti suuri haaste, mutta se myös innosti. Julkaisumateriaalin kokoaminen alkoi v. 1975. Jo alusta alkaen oli selvää, ettei kaikkia renessanssimusiikin KKL:tä voitu ryhtyä jäljittämään käytössä olleilla resursseilla. Siksi rajaus oli teh-

ty jo varhain ja päädytty kokoamaan tiedot julkaisua varten ainoastaan vokaalipolyfoniasta ajalta 1400—1550.

Vuonna 1976 valmistuivat konekirjoitusliuskat kokoomateoksen ensimmäistä osaa varten. Osa valmistui painosta v. 1979. Työtä jatkettiin entiseen tapaan ja toinen osa valmistui keväällä 1982. Työryhmällä on ollut käytössään vain yksi kokopäiväinen toimistotyöntekijä teoksen tekniestä kokoamista ja arkiston kortiston ylläpitämisestä ja laajentamista varten. Hänen sijoituspaikkansa on Urbana-Champaign.

Teos kuuluu American Institute of Musicologyn julkaisusarjaan Musicological Studies and Documents.³ Teos on järjestetty aakkostaen sen paikan nimen mukaan, jossa KK-materiaali nykyisin sijaitsee. Julkaisuaikataulu on seuraava:

I osa: Aachen	— J	julk. 1979
II osa: K	— Oxford	julk. 1982
III osa: P	— Z	julk. 1986

Kustakin KK:sta kuvataan sen historia ja annetaan tiedot kopioitsijoista, KK:n organisaatiosta jne. Luettelossa ei ole mukana tabulatuuri-versioita, koska ne eivät ole vokaalipolyfoniaa, vaan soittimille tehtyjä sovituksia. Myös sellaiset 1500-luvulla eläneet mestarit kuin Orlando di Lasso ja Giovanni Pierluigi da Palestrina on jätetty jokseenkin kokonaan ulkopuolelle, koska aineisto on rajattu vuosiin 1400—1550.

Ennakkoarvioiden mukaan teokseen tulee sisältymään noin 24 000 sävellystä. Valmistumisen jälkeen alkaa tarkka inventaaritutkimus, joka tutkii ja vertailee eri lähteitä, säveltäjiä, tutkii konkordansseja (mistä muualta jokin sävellys löytyy) jne. Työn edistytessä havaittiin, että systemaattisen keruun ansiosta University of Illinoisilla on n. 96 % kaikista tunnetuista p.o. aikakauden käsikirjoituksista.

RISM (= Répertoire Internationale des Sources Musicales) pyrkii Atlantin tällä puolen samantapaiseen julkaisutyyppiin. Esim. RISM:in ensimmäinen osa sisältää informaatiota eri maiden musiikista, mm. Englannista, Ranskasta ja Italiasta. RISM:in päämaja on Kasselissa, Länsi-Saksassa.

Illinoisin työryhmä totesi, että ATK:n käyttö ei vielä onnistu konkordanssitutkimuksen osalta. Tämän vuoksi mainittu kolmen kirjan sarja

³ Musicological Studies and Documents -sarjassa on tähän mennessä ilmestynyt verrattain runsaasti historiallisen musiikkitieteen perusteoksia. Näistä suuri osa on menneiden vuosisatojen aikana ilmestyneiden musiikillisten traktaattien, oppikirjojen, musiikin teoriaa käsittelevien kirjoitusten ja jopa matemaattis-filosofisten teosten käännöksiä (esim. Descartes), mutta myös tuoreita alan tutkimuksia on julkaistu.

tehtiin ns. lyhyessä muodossa täyttämään olemassa olevaa tiedollista aukkoa.⁴ Arkiston palveluksessa oleva henkilö pitää huolen siitä, että bibliografia pysyy edelleenkin ajan tasalla. Valtiolta on tiedossa rahoitusapua aina vuoden 1985 loppuun asti.

Illinoisin yliopiston käsikirjoituskokoelma on luonnollisestikin mikrofilmeinä, sillä suurin osa KKL:stä on Euroopassa. Mikrofilmien tukena on mainittu arkisto, jossa on inventaariot lähteistä, tietoja vielä julkaisemattomista KK:sta jne. Vuonna 1982 käytettävissä oli yksi mikrofilmi per KK. Tämä kaikki on saatu aikaan systemaattisella ja tavoitteellisella työllä, jonka alkuunpanijoina oli kaksi asiasta kiinnostunutta tutkijaa. Edellä mainitun työryhmän yhteistyö on myös ollut hyvin tärkeätä; sen avulla on voitu laajentaa kontakteja kaikkialle. Alkuvaiheessa edettiin melko hyvin vaihtamalla muiden yliopiston kirjastojen ja eri instituutioiden kanssa materiaalia. Illinoisilla oli jo melko hyvä perusvarasto käytössään ennen projektin alkua. Ajatus oli: »Kun sinä annat minulle tuon filmin, niin minä annan sinulle tämän filmin». Materiaalin vähitellen karttuessa oli ehkä entistäkin helpompaa saada vaihtoja aikaan: Oli mitä tarjota! Aineistoa myös ostettiin. Mikrofilmien tarjonta ja 'liikenne' on U.S.A:ssa huomattavasti yleisempää kuin Suomessa. Mikrofilmien käyttö vaihdon, oston ja myynnin kohteena on tavallista tieteellisten kirjastojen kesken. Mm. kaikki Master's Thesikset ja väitöskirjat mikrofilmataan Illinoisissa.

Renessanssimusiikin tutkimuksen vaiheista

Musiikkitiede on suhteellisen nuori tieteenala, joka vielä vuosisatamme alkupuolella joutui kamppailemaan olemassaolonsa oikeutuksesta. Renessanssimusiikin tutkimus käsitetään yleensä historiallisen musiikkitieteen haaraksi. Kyse on siis kulttuurihistorian erikoisalueesta, joka edellyttää periaatteessa tutkijaltaan poikkitieteellistä asiantuntemusta.

Ennen toista maailmansotaa tutkimuksen johdoasema oli vielä tiukasti Euroopassa, lähinnä saksalaisella kielialueella ja Englannissa. Nytemmin ovat mm. amerikkalaiset musiikkitieteilijät saavuttaneet erinomaisia tuloksia renessanssimusiikin tutkimuksissaan. Hollantikin on eräillä alueilla johtava maa. Tutkimus painii monien ongelmien kanssa samanaikaisesti, ja eri maiden

tutkijoiden yhteistyö on laajoissa projekteissa osoittautunut hedelmälliseksi ratkaisuksi. Suomessa alan kehitys on rajoittunut muutamiin erillistutkimuksiin. Kansainvälisen tason asiantuntemusta ei meillä ole, eikä näin muodoin myöskään vastaavaa koulutusta ja tutkimushankkeita.

Kautta vuosisatamme on mahdollista löytää merkittäviä alan tutkijanimiä. Monesti kuitenkin ylitse muiden mainitaan nimi Gustave Reese, joka on kirjoittanut uraa uurtavan, suorastaan ensyklopedisen perusteoksen *Music in the Renaissance* (London, 1954, ja 1959). Viime vuosikymmeninä on sitten suuntauduttu monille eri aloille, joista mainittakoon seuraavat:

- (a) Yksittäisten käsikirjoitusten ja käsikirjoituskokoelmien tutkimus on jatkunut tiiviinä läpi 1960-, 1970- ja 1980-lukujen. Toisaalta enää ei riitä tiettyjen KK:sten konkordanssien taulukoiminen ja varianttien luetteloiminen: on pyrittävä arvioimaan niitä sekä määrittelemään niiden merkittävyyttä. Tämä johtaa lähteiden keskinäisten suhteiden tutkimiseen.
- (b) On myös syntynyt uusi 'oppiaine', musiikin kodikologia (codicology), jossa kuvien, kokoelmien laadun ja kalligrafian ohella tutkitaan mm. KK:n sidontatapa, rei'itys, vesileimat, kokoomatapa, organisaatio jne. Tilanne on tyydyttävä tältä osin.
- (c) Musiikin editoimispuolella on sen sijaan edetty hitaammin tai ainakin epätasaisemmin. Editoinnin tarkoituksenahan on saattaa teos tieteellisesti ja esityksellisesti kriittikin kestävään, mutta toisaalta käyttökelpoiseen painoasuun. Tällaista kriittistä kokonaisjulkaisua odottavat edelleenkin mm. sellaiset mestarit kuin Busnois, Obrecht ja Ockeghem. Josquinin osalta työ on meneillään jo toistamiseen, nyt kansainvälisen tiedemiesryhmän voimin.
- (d) Samanaikaisesti on myös tutkittu liturgisten tekstien ja musiikin suhdetta. Kohteena on tosin ollut enimmäkseen 1200-lukua edeltänyt aika. Läntisen kirkon liturgia sellaisena kuin se käytännössä esiintyi myöhäiskeskiajalla ja varhaisrenessanssin aikana on toistaiseksi saanut suhteellisen vähän huomiota osakseen. Kuitenkin ns. gregoriaaninen reportaasi laajeni ja kehittyi — myös paikallisista syistä moniksi variantteiksi niinä parina vuosisatana, jotka edelsivät Trenton kirkolliskokousta (1545—1563). Kirkolliskokouksen toimesta poistettiin sitten mm. lähes koko sekvenssirepertoari muutamia harvoja lu-

⁴ Yksittäisten tyyli tutkimusten apuvälineenä ATK on jo jonkin aikaa ollut suosittu renessanssimusiikin alueella (mm. Mendel, Lockwood, Hall, Trowbridge).

kuunottamatta (*Victimae paschali laudes*, *Veni sancte Spiritus*, *Lauda Sion* ja *Dies irae*).

- (e) Myös säveltäjien elämäkaraerien selvittely on vaatinut ja tulee edelleen vaatimaan arkistojen ja erilaisten dokumenttien tutkimista (mm. yksityiskirjeet, nimityskirjeet, kauppakirjat, syntymätodistukset, palkkakirjanpito, testamentit). Esimerkiksi tällä hetkellä meillä ei ole varmaa tietoa siitä, mitä Josquin des Prez'n elämässä tapahtui vuosina 1479—1486, tai 1494—1501.
- (f) Esityskäytäntöjen selvittäminen on myös ollut vaivalloista. Oliko säestyksetön kuorolaulu (a cappella) sittenkään ainoa normi kirkkomusiikissa (Paavin kuoro pois luettuna) esitettäessä vokaaliteoksia? Esitettiinkö motetteja soitinryhmän tukemana, mutta messuja ilman soittimia? Miten oli maallisen musiikin laita, 1500-luvun madrigaalin jne.? Entä viritysjärjestelmään liittyvät kysymykset ja soitinmuusiikki?

Uusia kysymyksiä nousee sitä mukaa kuin ensisiin saadaan vastauksia. Näin ollen renessanssimusiikin tutkimuksen nykyinen laajuus ei sinänsä hämmästyttä. Marraskuussa 1985 pidetyssä American Musicological Societyn kongressissa (Vancouver, B.C. 7.—10. 11. 1985) luettiin jälleen kymmenittäin tämän alan 'papereita' tehdyistä tutkimuksista ja meneillään olevista projekteista.

Loppukommentti

Monissa maamme tiedettä sivuavissa kirjoituksissa, joita on julkaistu mm. päivälehdissä (esim. prof. Irmeli Niemi, *Helsingin Sanomat*, 17. 3. 1985) ja tieteellisissä julkaisuissa, on todettu, että suomalainen tiede kaipaa lisää kansainvälisyyttä sen eri muodoissa. Eräs muoto on se, että suo-

malaiset julkaisisivat tutkimuksiaan vierailta kielillä. Tämä antaisi mahdollisuudet laajemman, kansainvälisen palautteen saamiseen. Monet ovat ehdottaneet myös tutkijakoulutuksen hoitamista osittain siten, että nuorehkoja suomalaisia tutkijoita lähetettäisiin ulkomaille hankkimaan alansa viimeisin tieto.

Renessanssipolyfonian arkisto on esimerkki kokonaisvaltaisesta ratkaisusta, jollaiseen Suomessa ei riitä resursseja. Sen sijaan on suhteellisen edullista hankkia sieltä saatava oppi ihmisten välityksellä, soveltaa ja jakaa se täällä edelleen. Mutta niin kauan kuin tällaisen toiminnan taloudellinen taakka on yksinomaan tutkijan omilla harteilla, tieto Suomeen siirtyy hyvin hitaasti, suunnittelemattomasti ja sattumanvaraisesti.

Sillä aikaa, kun mietitään sopivia ratkaisumalleja, olisi kuitenkin syytä radikaalisti lisätä Suomen tieteellisten kirjastojen ja arkistojen resursseja.

Hyväksytty julkaistavaksi 5. 11. 1985

Lähteitä:

- Hamm, Charles, *A Chronology of the Works of Guillaume Dufay, Based on a Study of Mensural Practice*. Ph.D. dissertation, Princeton University, 1960. (Julkaistu samalla nimellä, Princeton: Princeton University Press, 1964).
- *Manuscript Structure in the Dufay Era*. *Acta Musicologica* XXXIV/4, 1962.
- Hamm, Charles ja Kellman, Herbert, *The Musicological Archives for Renaissance Manuscript Studies*. *Fontes artis musicae*, XVI/3, 1969.
- Keller, Marcello Sorce, *Music in Higher Education in Italy and the United States: The Pros and Cons of Tradition and Innovation*. *College Music Symposium* XXIV (1): 140—147, 1984.
- Laaksonen, Oiva, *Uudelleenoulutuksen ongelma*. *Tehostaja* n:o 8, 1968.
- McClellan, William, *Selection and Acquisition of Music Materials for the Music Library at the University of Illinois at Urbana-Champaign*, Draft no. 3, 1981. *Moniste*.